

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXX

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, September 14, 1983

Nr. 174

RUSAI NUŠOVĖ ŽMONES, BET NENORI MOKĖTI

Prez. Reagano pareiškimas Jungtinėms Tautoms apie Pabaltijo nepriklausomybę

Jungtinių Amerikos Valstybių nuoplatinę atstovė Jungtinėse Tautose Jeane J. Kirkpatrick liepos 29 dieną įteikė Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Javier Perez de Cuellar prezidento Reagano pareiškimą, padarytą trijų Pabaltijo valstybių — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — nepriklausomybės pripažinimo sukurti progą. Ji paprašė, kad šis pareiškimas būtų laikomas Jungtinių Tautų Visuotinio Susirinkimo oficialiu dokumentu, ir būtų paskleistas. 38-asis Visuotinis Susirinkimas svarstys tautų apsisprendimo svarbą ir skubų nepriklausomybės suteikimą. Seka pareiškimo tekstas:

1983 m. liepos 26-tą mes atžymime Jungtinių Amerikos Valstybių suteiktą trijų Pabaltijo respublikų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — nepriklausomybę „de jure“ pripažinimo 61-ąsias metines. Kiekviena iš tų valstybių buvo pilnaties Tautų Sąjungos narė ir jos buvo pasirašiusios nepuolimo sutartis su Sovietų Sąjunga. Tačiau daugiau kaip prieš keturiasdešimt metų visos trys šalys buvo smurto įjungtos Sovietų Sąjungai. Tai buvo gėdingo Molotovo-Ribbentropo pakto, kuris padalino Rytinę Europą į nacių ir sovietų įtakos sferas, pasekė.

Tesdama neteisėtą Pabaltijo valstybių okupaciją pagal Molotovo-Ribbentropo pakto nuostatas, Sovietų Sąjunga pažeidžia tarptautinę teisę, ypač teisę apsispręsti, kaip nustatyti Jungtinių Tautų Chartijoje ir vėlesniuose Visuotinių Susirinkimų nutarimuose. Visuotinio Susirinkimo rezoliucija apsisprendimo klausimu (Nr. 1541) nustato, kad nuosprendis įjungti į kitą valstybę „turėtų įvykti tik tu teritorijų gyventojams laisvai išreiškus savo pageidavimus ir pilnai įsisąmoninus, ką reiskia statuso pakeitimas; o jų pageidavimai turėtų būti išreikšti jiems būnant pilnai informuotiems, bešališkai pravesto demokratinio proceso būdu, kuris remiasi visuotiniu pilnamečių balsavimu“. Užtuotus respublikas, tokį demokratinių procesą, Sovietų Sąjunga brutaliai jėga įjungė tris Pabaltijo valstybes į savo imperiją.

1940 metais Sovietų Sąjunga įsiveržė į Pabaltijo valstybes, jas okupavo, aneksavo ir ėmėsi žiaurių sovietizacijos politikos. Per vieną teroro naktį, 1941 metų birželio mėnesio 14-tą dieną, Sovietai ištrėmė daugybę pabaltiečių į Gulago lagerius, kur daugelis jų žuvo.

Nacių okupacijai Pabaltijo valstybėse pasibaigus, Sovietai vėl įsiveržė į Pabaltijo valstybes ir vėl įsivertino žudynėmis, priepaudo ir naujais masiniais trėmimais. Tarp 1944 ir 1949 metų, apie 600,000 pabaltiečių — iš bendro keturių milijonų su viršumi gyventojų skaičiaus — buvo ištrėmti į Sibirą. Pasipriešinimas sovietinei okupacijai užtruko iki 1952 metų — astuonerius metus po žiauriosios armijos įžengimo.

Nuo to laiko Sovietai samoningai vykdė prievartinio rusinimo politiką, siekdami nutautinti Pabaltijo valstybes. Pabaltijo tautų religinis, kultūrinis ir istorinis paveldėjimas buvo niekinamas ir slopinamas. Nepaisant to, Sovietų Sąjunga nepavyko smurto priversti pabaltiečių priimti jiems svetimą gyvenimą, pagrįstą totalitariniu dominavimu.

(Nukelta 4 psl.)

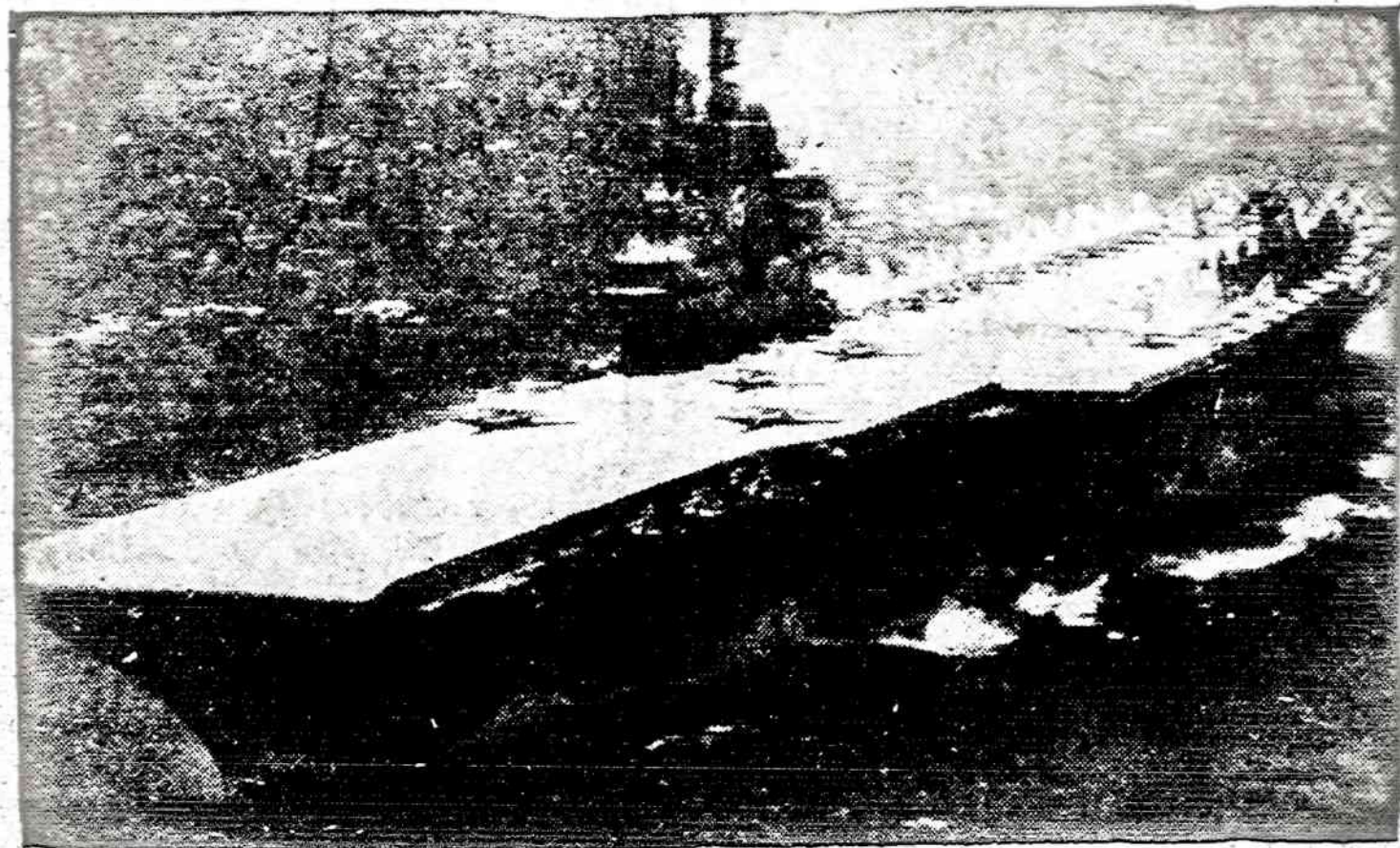
KARACHI. — Sind provincijoje jau seniai eina kovos tarp diktatoriaus Zia ir krašto gyventojų. Zia nori įvesti toliau įvairkumą, kuriame jis pats galėtų valdyti. Jis mirties, o krašto gyventojai nori, kad jis pasitrauktų iš pareigų ir leistų žmonėms išrinkti krašto prezidentą.

Pracita mėsos Karachi mieste buvo kruvini susirėmimai su vietos policija. Ji nenorėjo leisti gyventojams demonstruoti, o gyventojai išdaužė svarbiausias policijos nuovada.

Pracita antradienį įvyko susirėmimai Charpur. Natan ša mieste, apie 180 mylių atstumu, je nuo Karachi. Militarinė policija nušovė penkis protestuotojus. Sekančią dieną ten susirinko 5,000 gyventojų. Militarinė policija neatlaikė, nuovada buvo išdaužyta.

Senatorius C. Percy pasakė pagrindinę kalbą Chicago demonstracijoje. Jis glaudžiai bendradarbiauja su prez. Reaganu užsienio politikos klausimuose.

Kartu su mariniais atplaukė į Libano vandenį smarkiai kertantį Amerikos karo lėktuvai.

DAR 2,000 MARINŲ PASIEKĖ LIBANO VANDENIS

SIRIJA BIJO, KAD AMERIKOS MARINAI NEPRADĖTŲ VALYTI LIBANO NUO UŽSIENIEČIŲ

BEIRUTAS, Libanas. — Pirmadienio popietę Libano vandenį pasiekė dar 2,000 Amerikos marinių. Kartu su jais atskrido naujų lėktuvų dalinys, kuris gali kirsti priešą galingais šūviais.

Gyventojų tarpe vyrauja įsitikinimas, kad Libano vandenį jie sutraukė keli tūkstančiai marinių. Jeigu jie būtų išskirti Libano pakrastėje, tai mariniai galėtų kirsti smarkų smūgį ne tik druzams, bet ir šijitams bei Sirijos ginkluotoms pajėgoms, kurios nenori išsikraustyti iš siaurės Libano.

Drūzai prižadėjo palikti amerikiečius ramybėje, kaip jie palieka italus, bet jie tarytum tyčia provokuoja marinus. Jie jau užmušė 4 marinus, o praėjus vakarą ir vėl paleido šūvį į amerikiečių saugomo aerodromo pozicijas, sužeidė 3 marinus. Sužeisti kariai malūnsparniais buvo nuvežti į ligoninę. Paaiškėjo, kad sužeidimai nebuvo tokie jau dideli. Sužeistiesiems buvo suteikta pirmoji pagalba.

Izraelio gynybos ministeris pareiškė, kad Izraelio kariai gali pasilikti Libane ir gali žygiuoti namo. Nėra nieko skubaus. Marinių vadovybė žino, kad Izraelio ginkluotos pajėgos gali kirsti. Jos moka derinti savo veiksmus.

Amerikos marinių vienetas atplaukė iš Indijos vandenyno. Jis turi pakraščiu karui pritaikytus ginklus. Mariniai gali iškelti savo lengvus tankus ir mėsčius kovon.

Prez. Reaganas, patyręs, kad Sirijos kariai, rusų drįguojami, gali ir toliau erzinti Beiruto aerodromą ginančius marinus, atsiuntė didesnes karo jėgas į Beiruto vandenį. Drūzai gali prižadėti marinių neliesti, bet iš kitos pusės gali paleisti į juos artilerijos šovinius. Kad daugiau panašios istorijos nesikartotų, mariniai gali priversti drūzus trauktis atgal. Tiek pasitraukti, kad jų artilerijos šūviai nesiektų Beiruto aerodromo.

Mariniai atplaukė trim laivais

Į Libano vandenį mariniai at-

plaukė trim dideliais karo laivais. Vienas laivas turi malūnsparnius, kurie gali greitai nuo laivo pakilti ir nusileisti. Laivas turi kelis naikintuvus, kurie taip pat gali beveik vertikaliai pakilti ir nusileisti.

Be to, laivai taip patatyti, kad jie gali padėti marinams vesti kovas pakraščiuose. Laivai turi labai gerą artileriją, kuri gali praskinti kelią pirmyn žengiantiems marinams.

Lėktuvai gali nusileisti ant apgadinto laivo paviršiaus. Jie gali prisipildyti reikalingų degalų, vėl pakilti ir toliau mėsčius kovą. Pirmyn žygiuojantiems marinams šie laivai yra didelė parama. Svarbiausia, kad visi šie marinių žingsniai yra suderinti su fronto ruožu.

Pirmiems marinių daliniams nužingsniaus toliau nuo krantų, tada išeina kitoms kovoms paruoštas dalinys. Jis apvalo už fronto nuo priešų, suima pavojingus žingsnius.

VALDAS ADAMKUS PASIEKĖ MASKVĄ

Valdas Adamkus

WASHINGTON, D.C. — Valdas Adamkus, su specialistų grupe išvykęs į Sovietų Sąjungą, dabartiniu metu yra Maskvoje.

Amerikos Gamtos apsaugos šeši specialistai jau buvo Rusijos pietuose, dalyvavo viename susitikime su Sovietų Sąjungos tokios pačios srities specialis-

tais, jau atliko pirmuosius susitikimus ir aptarė kelias problemas.

Tuo tarpu dar neaiški inžinieriaus Adamkaus kelionė į pavergtą Lietuvą. Jis turėjo skristi į Vilnių ir ten universiteto salėje paskaityti lietuviams paskaitą apie aplinkės apsaugą. Tuo tarpu jis dar nežino, ar teks vykti į Vilnių.

NEUVEŽĖ P. KOREJAI SKIRTŲ JAVŲ

JUNEAU, Aliaska. — Du Pietų Korėjos laivai susidūrė Aliaskos vandenys, vienas nusken-
— praneša JAV pakraščiu sargyba. Kaip ir kodėl tie du Pietų Korėjos prekiniai laivai susidūrė, niekas nežino.

Susidūrimo metu buvo pramuštos dvi stiprios šoninės lentos, pro kurias pradėjo veržtis vanduo. Laive nebuvo jokių priemonių vandeniui pašalinti.

Pan Nova laivas gavo smūgį. Jam kirtu Swilban laivo priešaky ir įlaužė šoną. 28 Pan Nova jūreiviai buvo nuvežti į Dutch uostą, o pats laivas nuvilktas į gilesnę vietą, kad nepakenktų plaukiojimui.

Swilbon nuplaukė į Anchorage, esantį 900 mylių atstume. Pan Nova vežė į P. Korėją javus, bet šios siuntos jie jau nesusaulks.

LIEPĖ JAV KONSULUI IŠVAŽIUOTI

LENINGRADAS, Rusija. — Sovietų vyriausybė įsakė JAV konsului Leningrade tuojau išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos. Privalo išvažiuoti konsulas ir jo žmona. Oficialiai paskelbta, kad jiedu šnipinėjo. Rinko medžiagą apie Sovietų Sąjungą.

JAV konsulas kartą į metus gaudavo teisę apvažiuoti tą sritį, kurią jis turėjo aptarnauti. Jis tris kartus yra buvęs Vilniuje. Jis turėjo progos susitikti su Sovietų pareigūnais Vilniuje, pernaktodavo okupanto nurolytame viešbutyje, o vėliau skristi į Leningradą.

L. D. Augustenborg panašiai nuvažiuodavo į Rygą bei Taliną nes jis buvo JAV konsulas visoje Pabaltėje. Niekur kitur jis nevažinėjo, bet kartą į metus galėdavo nuvažiuoti į Taliną, Rygą ir Vilnių.

Oleg Trojanovskis apgailestauja, kad buvo sunaikintas keleivinis lėktuvas

RUSAI VETAVO SAUGUMO TARYBOS NUTARIMĄ, SMERKIANČIŲ SOVIETŲ SĄJUNGĄ

WASHINGTON, D.C. — Sovietų ambasadorius Oleg Trojanovskis pirmadienį Sovietų Sąjungos vardu atsisakė mokėti žuvusiųjų žmonių šeimoms.

Valstybės departamentas įteikė Sovietų ambasadoriui raštą, kuriame reikalaujama, kad Sovietų Sąjunga principu prispažintų prie kaltės ir atsiliegtų nužudytųjų žmonių šeimoms. Į Pietų Korėją skridusiam lėktuve buvo 61 amerikietis. Dešimt šeimų jau pasamdė advokatus ir patraukė teisman Sovietų vyriausybę už lėktuvo nušovimą ir keleivių nužudymą. Ambasadorius Trojanovskis pareiškė, kad Sovietų Sąjunga apgailestauja keleivinio lėktuvo sunaikinimą, bet atsisako mokėti šeimoms už žuvusius keleivius.

Jungtinių Tautų Saugumo taryba apsvaistė JAV ambasadoriaus įteiktą skundą prieš Sovietų vyriausybę dėl keleivinio lėktuvo nušovimo. Už rezoliuciją pasisakė JAV, Gindija, Pakistanas, Togo, Didžioji Britanija, Zairė, Prancūzija, Malta ir Jordanija.

Prie rezoliuciją pasisakė Sovietų Sąjungos ir Lenkijos atstovai. Susilaikė Kinijos, Nikaragvos, Zimbabvės ir Gijanos atstovai. Kinijos atstovas pasisakė prieš lėktuvo nušovimą, bet rezoliucijoje yra liečiami klausimai, apie kuriuos Kinijos vyriausybė dar nepasisakė, todėl Kinijos atstovas atsisakė nuobalsavimo. Kitų susilaikiusių valstybių atstovai dar negavo savo vyriausybės nurodymų.

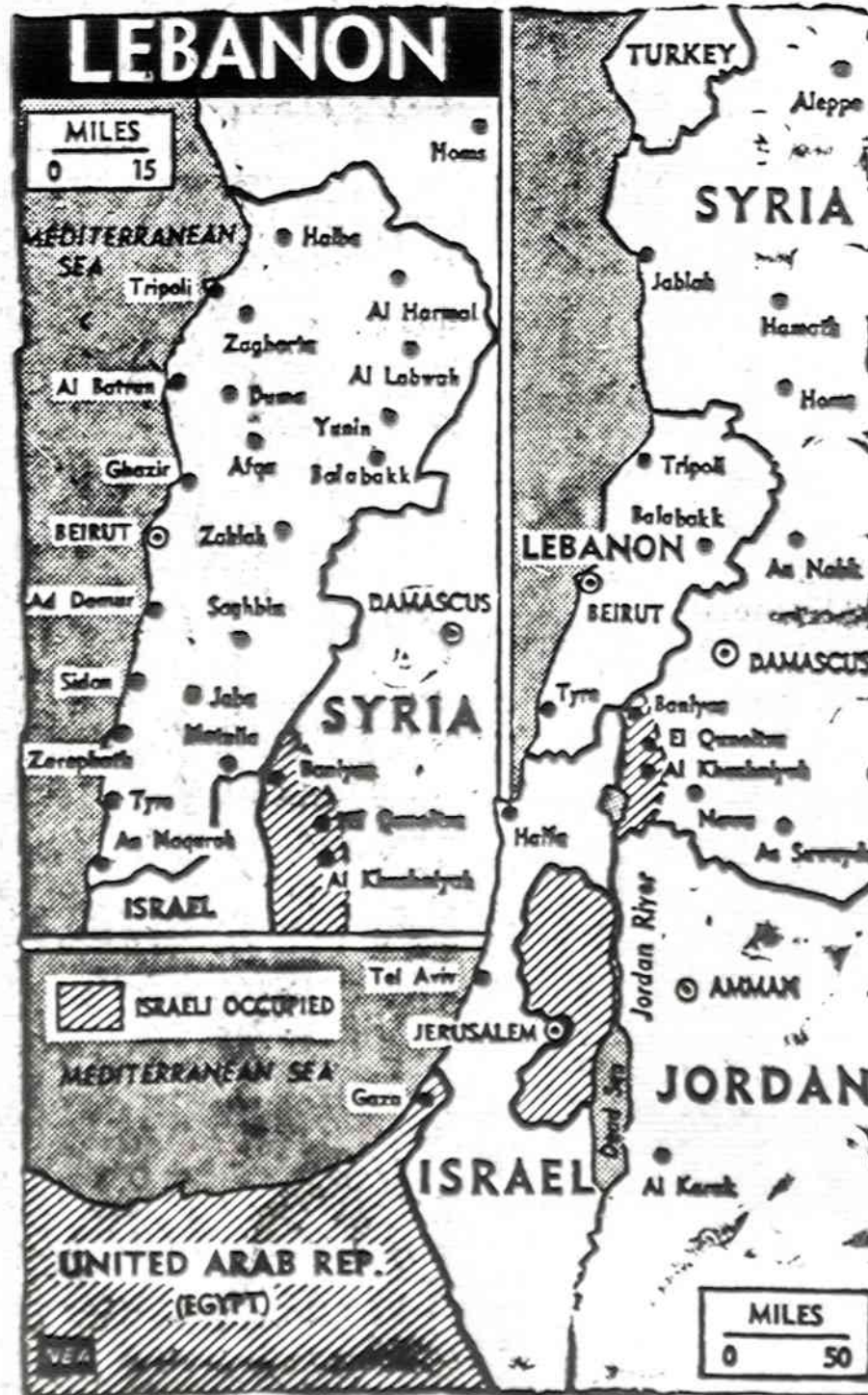
Rezoliucija priimta 9 balsais prieš 2, 4 susilaikius. Saugumo taryba pasmerkė Sovietų vyriausybės ir kariuomenės vadovybės padarytus žingsnius.

Paskelbus balsavimo rezultatus ir pranešus, kad rezoliucija surinko reikalingą balsų skaičių, atsistoję Sovietų Sąjungos ambasadorius Oleg Trojanovskis ir pranešė, kad Sovietų Sąjunga vetuoja šią rezoliuciją.

Sovietų atstovas turi teisę veto pagalba padaryti rezoliuciją negaliojančia, bet tai dar nereiškia, kad šitas klausimas baigtas. JAV advokatai jau užvedė bylą Amerikos teismuose, reikalaudami Sovietų Sąjungą sumokėti nukentėjusiųjų šeimoms. Advokatai reikalauja po milijoną dolerių už kiekvieno žmogaus nužudymą. Kanada ir britai užvedė kitas bylas.

Jeigu Sovietų vyriausybė vilkintų teismų nutarimus, tai tada dar galima kreiptis į tarptautinį Hagos teismą. Manoma, kad Sovietų valdžia bus priversta apmokėti apdraudus kompanijoms ir žuvusiųjų šeimoms. Bulgarija ir Kinija savo laiku ilgai tęsė, bet vėliau sumokėjo už amerikiečių nužudymą. Be to, Didžiosios Britanijos, Italijos, Švedijos, Norvegijos, Danijos, Suomijos ir Olandijos lakūnai paskelbė boikotą Sovietų Sąjungai. Neprimis Sovietų lėktuvų ir neskris į Rusiją. Šiomis dienomis prisidės Prancūzijos ir Vakarų Vokietijos lakūnai.

Japonijos vyriausybė paskelbė, kad ji sustabdė dviem savaitėm bet kokį aviacijos susisiekimą su Sovietų Sąjunga. Kadangi Sovietų pareigūnai tiek daug melavo apie lėktuvo nušovimą, tai boikotą pratęsė dar dviem savaitėm.

Izraelio karo jėgos yra pasiruošusios išeiti iš Libano pietų, bet marinių vadovybė patarė jiems neskubėti, kol aprims drūzai ir šijitai.

KALENDORĖLIS

Rugsėjo 14: Šv. Kryžiaus iškūst, Rimtas, Visgaudė, Mindaugas, Giratė, Rugis, Zubris.

Saulė teka 6:29, leidžiasi 7:03. Oras vėsus, debesuotas.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYČIOS

Dėsto šio skyriaus redaktoriai

Ateinančioms kartoms

Turėjau gerą bičiulį dailininką Joną. Dabar nebeturiu. Ir štai dėl ko. Jis paėmė paveikslus. Vieną iš savo geriausių kūrinijų jis buvo išpašęs ir kažkokią paruošę išstatyti. Parodai pasibaigus, jam paveikslą grąžino, nes nieko nepirko. Dailininkas Jonas tą paveikslą padovanojo man. Aš mielai dovana priėmiau. Su bičiuliu Jonu mano svečių kambaryje ieškojome vietos paveikslui pakabinti, kur geriausiai pasiektumėte. Pavartę šiaip ir taip, paveikslą pritvirtinome prie sienos, ir lengviau atsikėpėme.

Dailininkas Jonas sakė, kad tai esąs peizažas. Ultra moderninio meno nestudėjavome, dėl to gal mes jokio vaizdo paveikslą nematėme ir nieko nesupratome. Tai buvo neaiškus mišinys tirstai priteptų visokių spalvų dažu, lyg nešvarių pirštų nuospaudų ir rezginių kreivių ir apskritų linijų ir brūknelių. Bet paveikslas, be abejo, buvo subtilus ir be to dovana, kad ir misterija, juk mes esame išauklėti žmonės. Menas reikia puoselėti.

Taip paprastai dovana priimti negalima. Kiekvieną dovana reikia aplaistyti. Čia buvo gera proga nors mažą priemonę suvesti. Be progos geria tik girtuoklis ir alkoholis. Surenčiau vaises, suvėčiau svečių, netrukus ir dailiosios lyties atstovų. Viskas buvo padaryta kaip reikia. Svečiai susirinko stebėtinai laiku, tik dailininko vis dar nebuvo. Visi gėrėjosi paveikslu. Vieniems atrodė, kad tai yra atvaizduota skrajojanti lėktuvė, kitiems gi — kad raketa mėnulį. Apie peizažą neužsiminiau, būčiau buvęs išjuoktas. Pagaliau atsirado ir dailininkas Jonas. Už stalo jam parodžiau vietą greta vienos gražios Avos Gardner profilio ponios. Dailininkas neatkreipė ypatingo dėmesio į Avos profilį, pradėjo apžiūrėti sienas, pastebėjo savo (dabar mano) paveikslą ir jo kaktą susiraukė, lyg mūsų visų gerbiomo bankininko, prašant paskolos Kadirakui pirkti. Atsi-

kėlęs nuo stalo, dailininkas Jonas prieėjo prie paveikslų, apie jį iš apačios į viršų pirštu apsuoko ratą ir apleido kambarį. Vos pasivijau jį prieangy. Šaltai mane pažūrėjo ir rūšiai tarė: "Nenaudėli, kodėl pakabinai paveikslą aukštyje kojoms?"

Aš negiūčiu, gal ir ne taip pakabinau. Moderniniame paveiksle neatpažinau, kur yra viršus ir kur apačia. Spėjau, kad ir kiti negeriau būtų padarę. Mes esame šios kartos žmonės. Nesuprantamieji paveikslai ir nepripažinti kūriniai kuriami ne mums, bet ateinančioms kartoms. Reikia manyti, tos kartos ūkams įvertins dabar nepripažintus kūrinius. Žinoma, gaila dailininko, gaila ir ateinančių kartų. Tiek to.

J. Cg.

SUSTOK PAŽIŪRĖK

Pranas ir Anupras išvyksta į užmiestį pasivaikščioti. Vienoje vietoje pastebėję geležinkelio stulpą, o ant jo užrašą: "Sustok, pažūrėk, paklausyk". — Visai kaip vedybiniam gyvenime — ištaria Pranas. — Ką? — stebisi Anupras. — Nieko nesuprantu! — Pradžioje sutinki merginą, ustoji ir žiūri... — Ir kas iš to? — Nieko! Apsivedi, o paskiau tik klausai.

SKIRTINGI ĮPROČIAI

— Matai, mielasis, dar yra kraštų, kur žmona galima nusipirkti turguje. — Aš tikiu tam. Vienok mūsų apytovose tas neįmanoma. — Aišku, civilizacija pakėlė moters vertę...

— Pakelti, tai nepakėlė, bet kur surastum pirkėją tokiai moteriškai, kaip tu...

BE JŲ VISKAS EITŲ GREIČIAU

Vienas sovietų karininkas klausia viršaičio, kiek laiko ims atstatyti Lietuvą?

— Tas priklauso nuo daugelio apytovų: jeigu jūs gelbėsite mums, tai aš manau neužteks ir 50 metų. O jei dirbsime be jūsų, tai neims ir 20 metų.

VIESBUTYJE

— Ar tamstos nebijote, kad svečiai gali išvažiuoti neužsimokėję už nakvynę?

— Nė trupčio. Viena — du ryš būna uždarytos, antra — turime gerą šunį, o trečia — svečiai visad užsimoka iš anksto.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Maiki, norėjau Bostone sulaukti tavo atsakymo į mano išskeltus klausimus, bet neturiu kantrybės. Bostonas ne tas. Pasirodo, kad žmonės iškeliauja greičiau, negu aš tikėjau. Buvo pasirodęs susitikti visą eilę senų pažįstamų. Būtinai norėjau susitikti su dr. Pilka, bet ir jo neradau. Sakiau, kad bandysiu pasimatyti su jo žmona, kuri gerai atrodė, buvo gyva ir josios vyro stalias labai švariai atrodė, bet dabar aš ir jos neberadau.

Norėjau nusipirkti Lallo žodyną. Aš žinojau, kad jis buvo sukrutęs pas dr. Pilką. Jis turėjo švarią vielą garaže. Ten buvo sukruti visi puslapiai, o kitoj pusėj atspausdinti žodynai. Puslapiai buvo sunkūs, bet jie buvo gerai surašyti, tvarkingai sudėstyti. Galėjai žodyną skaityti pilno raišio. Kiekvienas žodis buvo švininis, bet aš radau kitą senutę. Ne poniją Pilkienę, bet josios gimnastę. Ji buvo žymiai jaunesnė, bet jau ir jos kaktose buvo raukšlės. Pasveikinau, pasakiau kas esu, nustebeu, kad ponios Pilkienės jau nebėra. Tada aš pasakiau, kad norėčiau nusipirkti dar vieną žodyną.

— Tai, žinote, iki šio mato pats geriausias lietuvių kalbos žodynas. Aš jau du kartus perskaičiau. Skačiau kiekvieną lapą, galvojau apie kiekvieną žodį. O vėliau aš jį taip dažnai naudoju, kad susinešiojo jo lapai.

Nusitrynė. Ne popierius nusitrynė, bet raidės. Popierius buvo labai geras, lininis. Gali skaityti kiek nori, jis atlaiko, nesutrupa, kaip šių dienų kreidinis popierius. Aš pats jį skaičiau valgydamas ir alų gerdamas, kartais ištepdamas, popierius pagello ir pajudavo, bet nesubyrėjo. Prieš išvažiuodamas į Chicago, kitą įsigijau. Kai pasakiau, kiek karų aš jį perskaičiau, tai daktaras man pigiau antrą atidavė. Jis džiaugėsi, kad tai buvo geriausia lietuviška knyga ir kad aš buvau vienintelis, kuris tiek skaitė, kad kai kuriuose puslapiuose net žodžiai išlankstė. Ten nieko neliko, tik popierius.

Nusivežiau varlotą Lallo žodyną į Chicago. Ten dūmų miestas. Kartais dūmai ateina pro pradarus langus. Ateina ir eda ne tik senų žmonių akis, bet ir žodynus. Ten mano žodyną pradėjo Chicago dūmai esti. Ir suėdė. Užtat norėčiau dar vieną įsigyti.

Man pasakė, kad Lallo žodyno jau nėra. Keli žmonės klausė, bet aš daugiau jų neturiu. Mano dėdė, dr. Pilka, daug jų turėjo, bet kai jis mirė, tai jį pardavė viską. Gavo 25 centus už svarą. Dabar nėra.

— Gal žinote, kam jį pardavė? — Ne, nežinome.

Važiavosi į Chicago be žodyno. Liūdna, bet ką aš galiu padaryti. — baigė Tėvas savo laisvą Maikiui.

— Maiki, kaip išliko reikšmia malda: "Apsaugok. Praamžiau, nuo veidmainių draugų. O nuo priešių aš pats apsiginsiu". Amerika lengvai apsidirbo su nacių ir japonais, bet su "draugu" Antropovu dar paini "rokunda".

• Chicago bolševikų "Vilnyje" tilpe straipsnis po kuriuo pasirašė "Lietuvis". Oho! Kas nors tokio įtartino, kuomet maskolis pradeda vadintis lietuviu!

• Advokatų namai statomi ant kvailių galvos.

• Žmogus, kuris laukia iš kitų nuraminimo nelaimėje yra tušias savyje.

• Žinomas advokatas urėjo žūti liudininku vienoje byloje. Tiesąs, atsikreipdamas į jį, sakė: — Užmiršk, tamsta, laikinai tavo profesiją ir sakyk, teisybę.

• Išminčių knygose yra užrašyta: "Tie, kurie daug geria — nejaučia skonio; tie kurie daug kalba — mažai protauja".

• Jei visi sako, kad esi girtas, tai eik ir atsigulk į lovą, nors pats jautumėtis ir blaivus.

• Vienas žinomas gydytojas užtikrino, jog valgydami svogūnus, mes apsiginsime nuo šalčio arba slogos. Bet tuom pat sykiu mes galime netekti ir draugų.

ypatingai moteriškų.

• Dabar mes pradėdam su-

KA JIE ŠKELBIA

Durnakalbiai bolševikai

Kas tą šlamštą čia padėjo. Negalėčiau pasakyti. Man jį rašus, parūpėjo Joje spaktas pavartyt.

Verčiu verčiu, žiūrėju, — Neįdomūs plepalai. Visas špaltas tyrinėju — Vien skandalai ir melai.

Akin puolė šlykšti vieta — Raštas moteries vienos. Kiek ten pamazgų išlieta Iki tužies geltonos.

Ten pabėgėliai apteršti, Nešvaryboms aptepti, Jos tužmingai žodžiai karšti Bolševizmu persunkti.

Jie fašistais išvadinti, Net plėšikais, žmogžudžiais. Kriminalais pripažinti Ir visokiais tinginiais.

Ir ant galo ji prapliupo Su didžiausiu žiaurumu. Jiems atkeršyti jai parūpo, Užsidegus piktumu.

Ji pareiškė: Jei pabėgtų Kas iš josios giminių, Nuo Stalino pasislėptų Ir kapečių raudonų.

Tikras brolis ar sesutė Iš tėvynės pasitraukti, Josios tėvas ar motutė, Nieks pagalbos nesulaukti.

Nei sudilusio jiems cento Ji nesiųs jiems tenai — Lai sau akmenis te n kramto Ir lai dvasia tie begliai,

Kam pabėgo nuo rusų Ir neklausė jo tarnų, Kurs tiek laimės pagamino — Kūnus blaškė dėl varnų.

Moteriškė — neprotinga, Laisvoj žemėj gyvenę; Tau drabužių čion nedinga, Prisidėdus tik steni.

Tu rusų nepažįsti, Nei jo ūsų nematei. Kaip jo rojų piršti drįsti Po banu jo nebuvi.

Bėk tu, kvailė, prie Stalino, Tu ištirsi jo nagus. Paragavus kieto švino, Nusilaužusi sau ragus.

Tad daugiau tu nebekoliosi Tu pabėgėlių žmonių. Prieš mėnulį nebeliosi Ir įgausi smegenų.

Perkūnas

NAMUOS

"Jūs vyras reiktų pagirti. Kiekvieną vakarą jis būna namie".

"Taip. Aš galiu ramiai sau važinėti, žinodama, kad jis prižiūri vaikus".

— Kas yra šeimnininku jūs namuose — klausia draugė naujai apsigėdusios.

— Pavydas ir nesantaika, — atsako paklaustoji.

ŽMONOS RŪPESČIAI

— Taigi, tamstos vyras yra lakūnas. Ar jums nedrebą širdis iš baimės, kuomet jis vartosi orlaivyje?

— Kur gi nei! Mano vyras laiko kišenėje palaidus pinigus ir aš bijau, kad jie neiškristų jam apsisukus aukštyje kojom.

— Kas yra tavo žmonai, kad ji lankosi pas gydytoją?

— Matai, tai vis pasekmė prietarų.

— Kaip tai?

— Ji per trejetą savaitių tikėjo, jog gali vaikščioti Nr. 7 batukuose...

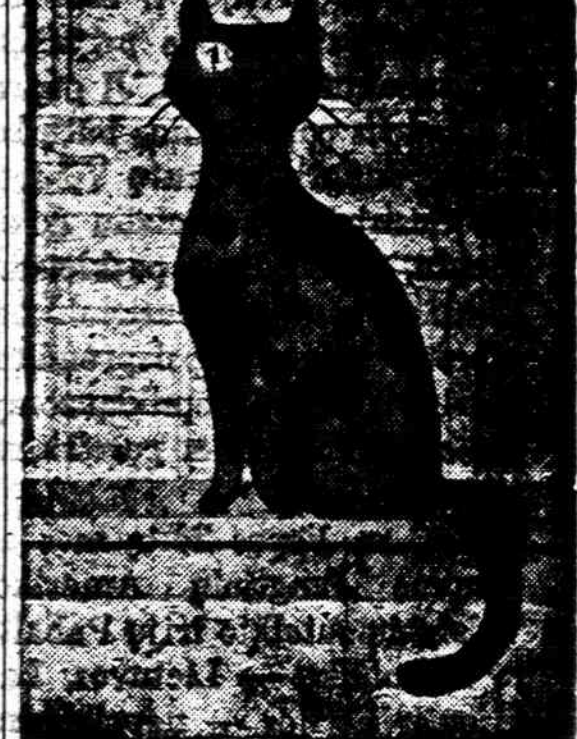
NERA KO JAM BJOTI

Vienas farmeris atvyko į New Yorko Grand Central stotį ir sako: — Mister, aš noriu tikieto į Springfield.

— Į kurį Springfield? — paklausė agentas. — Springfield yra Illinois, Massachusetts, Ohio ir Missouri.

— O kuris yra pigiausias, Mister?

...

FILOSOFAS IR KVAILYS

— Tas žmogus mane stebina. Negali įspėti ar jis yra filosofas ar kvailys.

— Tą gali lengvai iširti. Pavadinink jį kvailiu ir jeigu neužsigaus, tai esama tikro filosofo.

PATS APSIRŪPINA

— Žmogau, iš kur tu taip pariebei?

— Matai, mano žmona išvyko atostogoms ir pats pradėjau rūpintis valgyti...

• Daug klausyk, mažai kalbėk.

BRANGUMAS NIEKO NEREIŠKIA

Moteriškė išgirdusi grosernė, jog tužinas klausinių kainuoja 30 centų, suriko: — O Viešpatie, juk tai penki centai už vieną klausinį!

— Taip, bet atsiminkite, jog padėi klausinį, tai ištisos dienos darbas vištai, — atsakė pardavėjas.

Būsiančios balerinos.

• Mokslininkai tikrina, jog moterys rečiau serga negu vyrai ir ilgiau gyvena. Tame juk nieko nuostabaus. Viešpatie, sutvėrė moterį — Jėvą daug vėliau negu Adomą; užtat moteris visad būna jaunesnė, gražesnė ir tvirtesnė už vyrą.

• Vienas rašytojas tikrina, jog atominės bombos išradimas atneš žmonėms tiek pat nelaimių, kaip ir Adomo nusidėjimas, suvalgant uždrausta vaisių. O man rodo, kad būs dar blogiau. Adomas už tą "grieką" buvo išvartas tik iš rojų, o atominė bomba išvartys mus iš paties pasaulio.

• Dabar mes pradėdam su-

Šios vasaros karščius užbaigėm piknika.

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

LARS SONCK, 1870-1956

Suomio architektūros paroda

Čikagos Meno institute dabar vyksta paroda „architekto Lars Sonck, kuris ieškojo tautinio meno išraiškos.“

Kūrybinis tautinės Romantikos sąjūdis buvo aktualus viduryje 1890 m. daugelyje Europos kraštų. Lars Sonck buvo ieškotojas kultūrinio identiteto savo tautoje.

Sis sąjūdis ypatingai paveikė suomių tautą, svetimųjų dominuojama Suomijoje gavo autonomiją iš Rusijos caro Aleksandro I 1809 m. Greitai atgavo savo tautinę samonę, parodė ir savo tautinę išraišką poezijoje, literatūroje, savo kalbą gerbė savo tautines tradicijas. Pabaigoje 19-to šimtmečio tautinio atgimimo laikotarpis sudomino suomių savo praeitimi, kurti meną. Kompozitorius Jean Sibelius, dail. Axel Gallen, architektas Eliel Saarinen ir kt. Visi jie kūrė tautinio meno dvasiją. Vėlesniu metu Nikolaus Röerikas, berods rusų kilmės, palikęs, plačiai pagarsėjęs ir užsieniuose.

Lars Sonck vienas pirmųjų suomių tautinės romantikos atstovų, baigęs architektūros studijas „kultūrinio atgimimo“ pradžioje atmetė dominuojančias tarptautines manieras — neoklasiką ir neo-romaneską. Sonck brandino natūralų savitą stilių architektūros mene. Jis kūrė organinę išimtinę architektūrą, daugelį atvejų panašų į anglų rankdarbių stilių, kartu ir prancūzų vokiečių meno Nouveau ir Jugendstil architektūrą. Jo statyba 1894—1905 metais „kaip tvirtovė. Struktūra charakteringa rastams ir raudonom plytom, dekoruota vietiniais augalais, kas teikia primityvą, bet originalią kokybę.“

Ypatingo dėmesio verta egiptiškiams pamatyti koks skiriamas tarp Soncko planavimų ir amerikiečių architektų, pav. H. H. Richardson, Louis Sullivan ir Frank Lloyd Wright. Kai tautinė romantika baigė savo veiklą, Sonck architektūros stilius

grįžo prie simetrisms sistemos. Jis vis ieškojo naujų formų iki 1940 metų, bet niekad ko nors daugiau nepasiekė.

Parodą organizavo Suomijos Architektūros muziejus Helsinky, o paroda globoja Suomijos konsulas New Yorke. Si paroda kursuoja ir kituose JAV miestuose, kaip programos dalis „Skandinavija šiančien“.

Si paroda Meno institute prasidėjo rugsėjo 29 d. ir tęsis iki spalio 30. Galerijos numeris 200.A.

1944 metais Suomijos rašytojai išleido poezijos antologiją „Suomen Suvi“. Formatas 8"x11. 256 psl. Gausiai iliustruota fotografiniais gamtovaizdžiais, singuino spalva. Leidinys pasigėrėtinas.

VATIKANO MENO PARODA

Chicago Meno institute dabar vyksta gausi meno turtas paroda, kuri pasibaigs spalio 16 dieną.

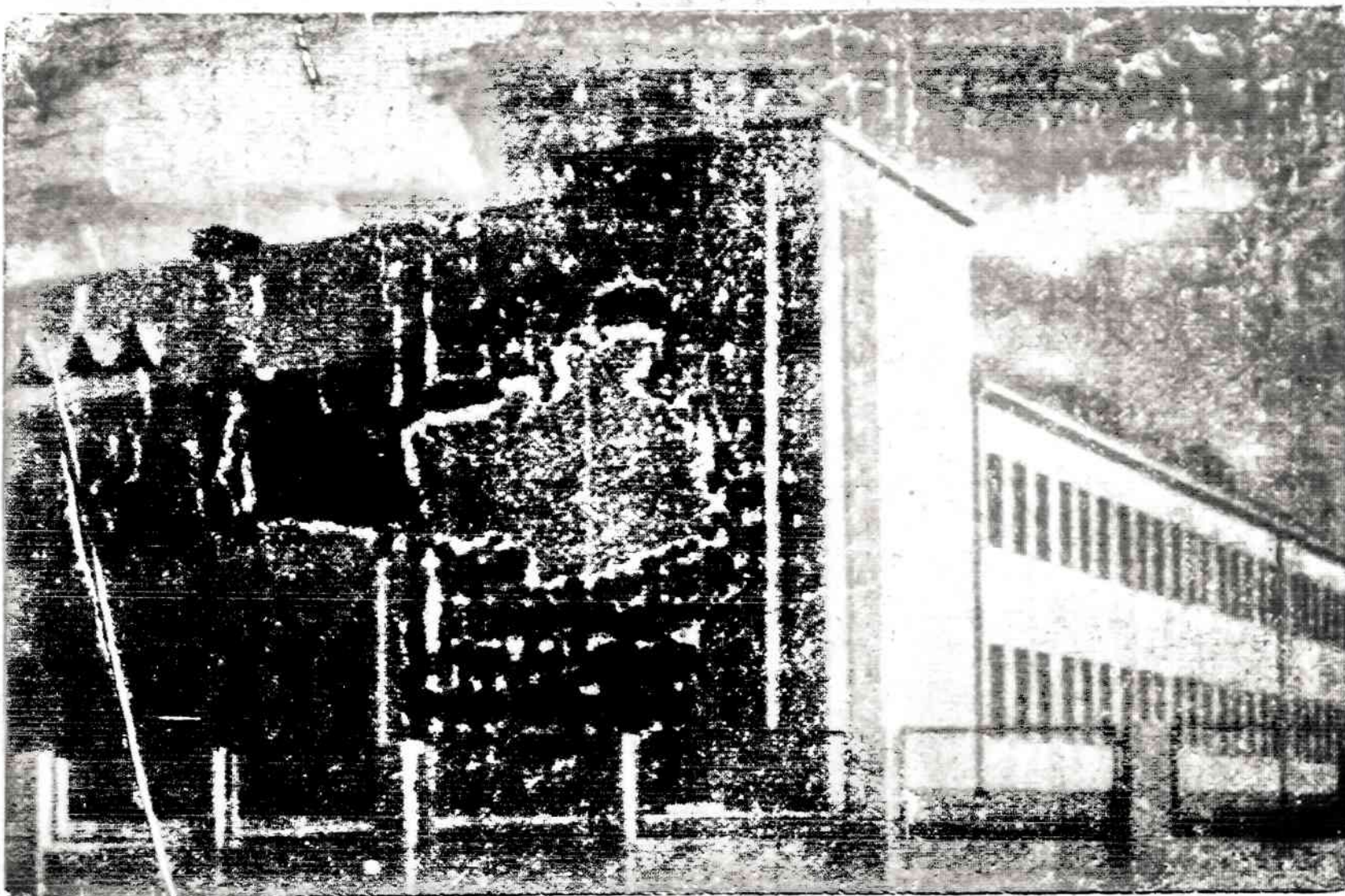
Si paroda pirmą kartą iš Vatikano muziejų išvežta į užsienį. Išstatyta 237 darbai skulptūra, tapyba, auksa daiktai, tekstilės ir t. t. Paroda atskleidžia ilgus meno istorijos amžius — nuo Egipto iki 20-to amžiaus modernaus meno.

Sia paroda, kaip retą dalyką, verta pamatyti. Iš čia bus kelias, ma į San Francisco, Kaliforniją.

DAILININKŲ DEMESIUI

Dailininkai, kurie jau gavo blankus bendrajai parodai lapkričio 4 d., užpildyti blankus reikia grąžinti Čiurlionio Galerijai, Inc., 4038 Archer Ave., Chicago, IL 60632 spalio 5 d. Su blanku reikia pridėti juoda baltą nuotrauką arba skaidres. Blankus dar galima gauti. Galima paskambinti parodos k-jai, M. Šileikis, tel. 434-6155.

Vak Vokiečių maistinėms kams Maskvos įsakya parodyti galimai didesnė žala amerikiečiams, jeigu nori, kad iš Vokietijos išvyktų.

Užkandų aukštesnioji mokykla

ARĖJAS VITKAUSKAS

UŽKANDAI IR ARKLIAI

Ne, rimtai, draugai, užkandų kysie, žmogaus vertei neprieš problema šiandien nebe ta, kur buvo prieš daug metų! Dabar taip lengvai karčiamose užkandų negausi! Mūsų išėjo iš mados, o juk automobilių senų gumų į sendvičius nepiaustys!... Jei kas atrastų kokį būdą, kokius nors ten agurkėlius saldžius, ar muštardą, kad sena automobilį guma suminkštėtų, tai, žinoma, užkandų gadinė grįžtų vėl pilnane savo spindėjime. Čikagos Varšavskis tuojau naują grandinę, nemokamų užkandinių ir karčiamų atidarytų! Iš vieno tik seno buso jo kieme galėtų gero organizacija paūžti prie baro... O kur visas kiemas dabar niekam nereikalingų riedmenų!... Ne, draugai, rimtai, liūdna, kad niekas ta išradimų kryptim nedirba! Išradinėja ten kokius tepalus, jų štai poniams virš tūkstančio Amerikoje užpatentuota yra, o kad užkandus atgaivinti — nei! Ir tiek geros medžiagos pamiesčiais metosi, arba koki atsiprasant negrūkai storičius išmestus ratus dūtinėjai. O mūla, tą kantry, išnaudota, byvuli, vistiek, draugai, turime pagerbti, nes mūsų kredito jis, vertas! Būdavo, išvirto koks mušelis, (nuo karščio ar jėgų išsekimo), išvilko jį džentelmeniškai, skersgatvį — „iela“, o jau rytą, be slatūnės, kur smulkė arti... Ir šviežios mėsos netrukdo, ir likučiai, jauku būdavo gauti prie stiklo alaus sendvičių kiek nori! Sa-

nos...

Nėra kalbos, draugai, kad dabar arklius piauiti mėšai ir neapsimokėtų! Juk, rašo, arklių ir mulų, per paskutinius keliolika metų Amerikoje penkeriopa sumažėjo. Tai, užuot pigiau, išieštų brangiau! O automobiliai — kas kita — padaugėjo, ir vis mados jų keičiamos kas metai... Tiesa, iš gumos, tur būt, jau ši tą užkandams žmonėms ir dabar daro, bet mažai — taip sakant, plonai teta... Na, ten kramtoma guma — kiek jos tereikia, arba lyg guminės baltos teslos saldainiai... Juk iš vienos senos rato gumos tų saldainių išsina marios! Aš ką, draugai, turėčiau galvoj, tai — kad, va, taip, žinai, storai ant duonos būtų kas uždėti!... Prie to dar išradinai neprieina, kad gumą suminkštintų.

Arklius, sako, totoriai valgo. Turime jiems to šviežio maisto pavydėti, patys senai pasilikę ant gumų... Kaip į šventyklą žvelgti žmogus, kur ne kur užsilikusia kalvė, kur tebekaustoma varkalė... Gal tik dvi trys tokios istaigos Čikagoje ir beliks! Reikėtų jautriems piliečiams, kaip kokį Akropolį Atėnuose, tokias vietas atėties kartoms išlaikyti! Juk būtų gražu: čia šimtai Varšavskio guminių restoranų — smulkų, o čia, tautų pagarbos apsupta, kalvė, kur pakabinta arba nupiešta pasaga ir iškaba sako, jog „čia gaunamas šienas ir avizos“... Nereikėtų tų šventyklų, draugai, visų išnaikinti, kaip sunaikino, pavyzdžiui, čikagiškiai paskutinį savo seno forto bokštą... Juk su jomis tokia gadyne, bra, surišta! Pasaulinės Nobelio premijos laureatas

Knutas Hamsumas važnyčiojo Čikagos pirmuosius tramvajus, viso pasaulio gimnazistuose garsum seklys Natas Pinkertonas savo karjerą pradėjo nuo reikalo begaudant arklių vagius apie Čikagą... Juk tai auksas — tokia Čikagos praeitis! Reikėtų arkliui tikrą paminklą kur nors geroj vietoj pastatyti! Ir arkliavagiams pagerbti kokią nors lentą atminimui reikėtų išmūšti, kad visi žinotų! Ne — Čikaga, kaip senavės Troja, su arklio pavidalu rišasi, vyrai!...

Dabar atrodo tikros aristokratijos palikuonimis tie menki kuilneliai, kuriais žydai reikaudami bananus į kultūrinius miestorentus, kaip Coulter gatvė, (čia pernai vogtų armonikų sandėlių visuomenės įgalioti atstovai surado...), išvežioja. Aš visada tokių arklių paglostau, pakabinu ir į smukiagalio mašastą pabučiuoju. Tik kai kada pikta būna, (atsiprašu didingos arklių giminės kilmingųjų palikuonių!), kai koks (turbut nebago) negreitis su kuilneliu, išmėręs kokią porą tuščių dežių arba glėbį kitą senų popierių, įvažiuoja į tramvajaus bėgius ir niekaip neišsisuka, užmiges prie vadieliu... Skambink tu jam ne skambines!... Šiaip — mano visa širdis ir pagarba tiems kilmingiems žirgams! Juk žirgas nuo seno po visokias antspaudas ir herbis atspauštas!... Ar matėte, pavyzdžiui, šventą Jurgį nugulėtoją, kuris nauju ar senu fordu per smaką važiuotų?... Arba kokią Joana Arkietę, ant kedleko lėkiančią į Reimso kabinetus ar matėte?... Ne! — Arklys ir žirgas sukūrė istoriją! Automobilai, šminkiai, tik ant visko

gatyvo manėdavo... O ir tai! visokias Arabijus ir dabar automobiliai ne taip jau lengvai švaisosi!... Klempsta! smėlius Ne, neveltui, draugai, tas ugningas poetas Eseninas Maskvoje, pamatęs vežiko kumelką, su įkvėpimu verždavosi iškilmingoj, eisenoj, kaip jaunųjų ceremonijoj vėlioną, nešti gatvė brangią ir mielą arklio uodegą — kur tik cementas, geležis ir akmenys...

Tikrai, draugai filosofai, gerbikime arklių skaitų atminimą! Kas išgalitę gerti nevisai pigų „metala“, gerkite tą, kur baltas arklys ant butelio emblemuoja. Filologai ir literatai, džiaugkitės, kad ir filosofijoj yra garbingas arkliui atminimas padarytas, — angliskai proringumą vadinama „arklio sensu“... Ir jūs, šeiminkės ir ūkininkai, (pastarieji dar ir dabar daugiausia tų gyvūnų matą), turite džiaugsmo: — krienai angliskai vadinami „arklio ridikais“... Ir daug dar kur reikia arklių skaitų vardą iškelti! Šiaudines skrybėles reikia reklamuoti — „Kiekvienam arkliui pritikti!“... Baletą šokėjų recenzuoti — „Šoka kaip arklys!“... Uošvelės gracią apibūdinti — „Eina kaip kumelė“, (juk Maksimas Gorkis jautriai ir sielingai giliai apibūdino motiną, pasakydamas — „kaip gerširdė kumelė“)...

Aš balsuoju už arklius! — Sekretorius George Shultz, Gromyką prispyręs prie sienos dėl Pietų Korėjos kelevinio lėktuvo numušimo, grįžo į Washingtoną kaip didvyris. Jis visai Europai įrodė, kad A. Gromyka melavo.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 97 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip ASTUONIS MILLIONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA nieško pelno, nariams patarnauja tik sąvalpos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudęs sumą tėmoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopu yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės kuopų veikėjus, jie jums mielai pasakys ir SLA praeitį.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATURA, lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1854 m. metraščių. Jame yra vertingų, nekuomet nesenstų, Vins Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Macino, P. Jonko, Y. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Grinaius, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varskūnų paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

DAINU SVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių kūrėjų pirmosios Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikūs stilius ir surinktas duomenimis bei užkulisais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkš aprašas, Las Fuoso Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne saugus gyvenimo bročių aprašymas, bet tikslai to laikotarpio buities literatūrinė studija, suaktyvinti aktyvumas. Tai 206 puslapių knyga parduodama tik už \$1.

LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamalausko žemėlapis parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimų ir jų vertinai ir vokiečių kalba. Cofet sandingoji 333 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$4.

KJ LAUMĖS LIMA, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprie. Lietuvoje ir pū maistais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik \$3.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik a. Furgio Jakinsko knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

HATTINIS NOVELS, H. Zoschenko kūryba, J. Valačia perėjimas. 209 pusl. knygoje yra 88 samojingų novelių. Kaina \$3. Knygos parduodamos Naujienose, 1758 S. Halsted St., Chicago, IL 60608. (Užsakant pašto, pridėti 50 centų paštomatui). (Užsakant)

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėlių.

MARLIA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2601 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKSYS,

50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES UKANŲ

ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunlumi ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslūs vertimus ir parė mums toliau studijuoti.

Kaina \$23. Kloti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1758 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays
by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 3749-0000

As of January 1, 1980	metams	\$40.00
Subscription Rates:	pusei metų	\$22.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.	trims mėnesiams	\$12.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusei metų	\$24.00
	trims mėnesiams	\$12.00
	vienam mėnesiui	\$5.00
25 cents per copy	Užsienio:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Dienraščio kainos:	pusei metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:		
metams		\$45.00
pusei metų		\$24.00
trims mėnesiams		\$12.00
vienam mėnesiui		\$5.00
Kitose JAV vietose:		

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Pavojinga padėtis Centro Amerikoje

Sovietų užsienio reikalų ministeris Andrei Gromykas, Sovietų kariuomenės štabo viršininkas maršalas Nikolai Ogarkovas ir Sovietų ambasadorius Jungtinėse Tautose Oleg Trojanovskis pasisakė prieš didelę daugumą laisvame pasaulyje, prieš įvykių tikrovę ir prieš Jungtinių Tautų Saugumo tarybos daugumą. Amerika, Kanada, Anglija, Švedija, Norvegija, Suomija ir net Kinija pasisakė prieš keleivinių lėktuvų šaudymą ir nekalčių keleivių žudymą, bet Sovietų valdžios atstovai tvirtina, kad Sovietų lakūnai turėjo teisę nušauti Pietų Korėjos lėktuvą, nes jis šnipinėjimo tikslais įskrido į Sovietų erdvę.

Šitos Sovietų valdžios pretenzijos, kad jie turi specialias privilegijas primesti savo asmeniską valią daugumai, privedė prie dabartinės tarptautinės įtampos, kuri gali privesti prie paties žiauriausio karo ir prie komunistinės vergijos visame pasaulyje.

Leninas, negalėdamas primesti savo valios Vakarų Europoje vykusiai Rusijos socialdemokratų partijos konferencijai, perkėlė ją į Angliją, ten sudarė fiktyvią daugumą ir primestė savo valią visiems Rusijos socialistams. Prieš komunistinę sistemą pasisakė Rusijos socialistų revoliucionierių partija, turėjusi daugumą Rusijoje; prieš pasisakė socialistai demokratai dūmoje; prieš pasisakė Petrogrado darbininkų tarybos, bet bolševikai prievarta primestė savo valią ne tik Raudonajai Armijai, bet ir visai Rusijai bei caro laikais rusų pavergtoms tautomis.

Fidel Castro niekad nelaimėjo rinkimų Kuboje. Jis savo valią minėdam kraštui primestė prievarta. Jis asmeniškai susitarė su Sovietų Sąjungos valdovais primesti savo valią ne tik Kubai, bet ir Angolai, Etiopijai, Somaliui, Mozambikui bei kitiems kraštams.

Tas pats priemonės vartodami, sandinistai primestė savo valią Nikaragui. Niekas dabartinės Nikaraguos vyriausybės nerinko. Nuo pirmos perversmo dienos sandinistai kalbėjo ir tebekalba apie laisvus demokratinius rinkimus visoje Nikaraguoje, bet jau praėjo trys metai,

o iki šio meto dabartinė vyriausybė jokių rinkimų nepavedė. Nikaraguoj atkakliausias kovotojas prieš diktatūrą buvo Eden Pastora, bet naujon Nikaraguos vyriausybėn jis buvo priimtas paprastu patarėju. Vyriausybėn jėga Maskvai ištikimi žmonės, bet Pastora neturėjo teisės spręsti nė vieno svarbesnio valstybės klausimo. Jis tol buvo vyriausybėje, kol nustatė Maskvos agentų įtaką ir priemonės primesti laisvės trokšiantiems Nikaraguos kaimynams Kubos agentų santvarką.

Meksikos ir Kolumbijos prezidentai norėjo prezidentą Reaganą suvesti su diktatoriumi Castro. Laimė, kad prez. Reaganui dingtelėjo mintis, kad jam nėra jokio reikalo su Kubos gyventojų pavergėju susitikti ir kalbėtis. Jeigu Castro turėjo drąsos siųsti tankus vartoti prieš Angolos ir Etiopijos žmones, tai kokia čia gali būti kalba su Castro apie Centro Amerikos reikalus. Kaip Castro kareiviai padėjo komunistams primesti savo valią Angolai, taip jis rengėsi primesti ją Namibijai.

Už atsakymą susitikti su Castro keturių prezidentų akivaizdoje, turime pasveikinti prez. Reaganą. Mums atrodė, kad jam nebuvo jokio reikalo siųsti ambasadoriaus Richard Stone susitikti su tariamais kovotojais pačiame Salvadore. Nepažįstame Zamoros, bet žinome, kas jam ginklus duoda, kas juos atveža ir kas per Honduro teritoriją parneša juos į Salvadora šiaurės provincijas.

Antras drąsus ir svarbus prezidento Reagano žingsnis — nutarimas padėti Nikaraguos gyventojams vesti kovą prieš Maskvai ištikimą sandinistų vyriausybę.

Litūnaisia, kad Amerikos Kongrese atsiranda žmonių, kurie pasisako prieš prezidento Reagano pasiryžimą padėti tiems Nikaraguos kovotojams, kurie turi drąsos organizuoti pasipriešinimą įsibrovėliams į Nikaragą. Castro turėjo drąsos pasiųsti į Nikaragą Angolų buvusius kovos organizatorius; Sovietų agentai siunčia tankus ir amuniciją sandinistų Nikaraguos vyriausybei, kad primestų savo valią Nikaraguos gyventojams, o vėliau veržtųsi į kaimynines valstybes. Pasirinko Salvadorą, nes strateginiu atžvilgiu Salvadoras jam buvo geriausias. Įkėlus koją į Salvadorą, jie gali planuoti sekantį žingsnį žengti į Guatemalą. Kubos agentams primestus savo valią Nikaragui ir Salvadorui, Honduras ir kitos sritys savime pateks į Sovietų imperializmo rankas.

Rusai gali įkelti koją į Nikaragą, jeigu sandinistai gaus specialias privilegijas ir galės valdyti kraštą be gyventojų pritarimo. Rusai valdys visą Centro Ameriką, jeigu jie įkels koją į Salvadorą. Salvadore Kubos agentai derasi dėl specialių privilegijų. Jie nori dalyvauti rinkimuose, nebūdami rinkiminių sąrašuose, neturėdami net savo narių sąrašo.

Jie nori turėti savo atstovus Salvadora vyriausybėje, kad galėtų pravesti "bešališkus" rinkimus. Jeigu jų pastatytų privilegijų kitos Salvadora politinės grupės nepriima, tai įsibrovėliai "rinkimuose nedalyvauja". Demokratinę santvarką nuversti norintieji negali reikalauti, kad jiems leistų dalyvauti vyriausybėje, kurią jie stengiasi nuversti, prieš kurią kovoja. Pirmiausia turi mesti ginklus, įsitraukti į visuomeninį gyvenimą, sudaryti rinkiminius sąrašus, kad viskas praeitų nustatyta demokratine tvarka. Jeigu nebus tvarkos, tai Salvadore būtų tokie rinkimai, kokie buvo iš Europos atvežtos Bendruomenės rinkimai, be jokių sąrašų.

Prezidentas Reaganas žengė antrą žingsnį teisinga kryptimi, sutraukdamas karo laivus į Centro Amerikos vandenį. Lėktuvnešiai gali manevruoti, bet Kuba, Sovietų Sąjunga ir sandinistai žinos, kad lėktuvai gali be

R. REAGANO PAREISKIMAS J. TAUTOMS APIE PABALTJO NEPRIKLAUSOMYBĘ

(Atkelta iš pirmo puslapio)

Šiandien Pabaltijo tautos ir toliau tęsia kovą dėl laisvės ir teisės apsispręsti. Plačiai iškilo disidentiniai sąjūdžiai, reikalaujantys tautinių, politinių ir religinių teisių. Pavyzdžiui, Lietu-

voje, kur nuolat platinami penkiolika pagrindinio leidinių, 148 tūkst. gyventojų neseniai pasiuntė protesto peticiją Maskvai — tai negirdėtas skaičius bet kurioje kitoje Sovietų kontroliuojamoje srityje. Būdinga, kad į šias pastangas atgauti Pabaltijo laisvę, Sovietai atsako pabaltijantys tautinių, politinių ir religinių teisių paneigimu bei šių narsių lietuvių, latvių ir estų

kuriuo momentu sustabdyti karo medžiagos siuntimą į Centro Ameriką. Sovietų laivų kapitonai gali pameluoti Amerikos laivyno vadamams, bet prezidentas ir JAV kariuomenės vadovybė žino, ką rusų laivai veža į Nikaragą. Amerikiečiai žinojo, ką Sovietų karo laivai savo laiku vežė į Indoneziją bei Egiptą. Jiems buvo aišku, ką jie vežė ir veža į Nikaragą. Viena proga prezidentas laikraštiniams prasiarė, kad rusų laivai veža ginklus į Nikaragą.

Sekretorius Shultz visa galva aukščiau stovi už buvusį Niksono patarėją Haig. Jis turi takto ir moka savo mintis suprantamai išdėstyti, bet jam nebuvo jokio reikalo pasakoti, kad Amerikos karo laivai nekovos, kad karo laivai, pirmą šūvį užgirdę, apsisuks ir pasileis į jūros gilumą. Niekas nemano, kad JAV laivyno vyrai taip pasielgtų. Tokios pastabos tikrai drąsina sovietinę agresiją.

Daug geriau sekretorius Shultz tvarkė, kai jis iškėlė viešumon Sovietų valdžios provokaciją Ochocko padangėse ir Japonijos jūros vandenys. Jis faktais visam pasauliui įrodė, kad Andropovas (patvirtinęs pirmąjį Sovietų valdžios pranešimą), Gromykas (jį aiškindamas) ir Ogarkovas (jį papildydamas) melavo per akis. Galų gale Trojanovskis Jung. Tautose uždėjo savo veto, pareikšdamas, kad Sovietų valdžia, numušusi keleivinių Pietų Korėjos lėktuvą ir nužudžiusi 269 žmones, nemokės jokio atlyginimo žuvusiųjų šeimoms. Šioje byloje sekretorius Shultz parodė visą savo šaltą kraują, žinojo faktus ir drąsiai gynė žmoniją nuo pasaulį valdyti pasižokusių žmogžudžių.

ikalinimu, ištrėnimu ar uždarymu į psichiatrines ligonines.

Amerikiečiai pritaria teisingiems Pabaltijo tautų valstybinės nepriklausomybės siekiams. Mes negalim likti nebyliais, kai Sovietų Sąjungos vyriausybė pakartotinai atsisako leisti šioms tautoms būti laisvomis. Mes remiame jų teisę apspręsti savo pačių valstybinį likimą, teisę įrašyti Helsinkio Deklaracijoje, kuri teigia, kad "visos tautos visuomet turi teisę, visiškai laisvai, kada ir kaip jos pačios nori, be išorinio įsikišimo, apspręsti savo vidinę ir išorinę politinę padėtį, ir sieti tokios politinės, ūkinės, visuomeninės ir kultūrinės raidos, kokios jos pačios pageidauja".

Dėl šios priežasties, Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė niekad nepripažino Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, ir to nedarys ateityje.

Šia proga mes norime patvirtinti šią mūsų politiką, paminėdami 1922-ais metais paskelbtą trijų Pabaltijo respublikų pripažinimą. Tai darydami, mes pabrėžiame savo besitęsiantį įsipareigojimą Jungtinių Tautų Chartos principams ir tikslams, ir talkai bei laisvei pasaulyje.

(Elta)

— Corazon Aquino, užmūstęjo žmona, atsisakė pasimatyti su Filipinų prezidentu Marcos Jos dukters pritaria motinai.

— Londone Jesse Jackson norėjo pasimatyti su Anglijos premjere, bet p. Thatcher neturėjo laiko.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUL

SUSITIKIMAS MONTANOJ

(Tęsinys)

Gal bus teisingi tie plepalai, kad Jadvyga atskakė Andriekui? Kitaip, ko jis taip būtų siutęs dėl to laiško? Tai štai kodėl Andriekus jokio kito eilėraščio iš jo knygos neskaitė, bet tik tą vieną, patį pradžios ir vaikishką. Jis matė, kad kiti eilėraščiai Jadvygos meilės yra įkvėpti. Dar, ko gero, ji jį mokytojų kambarį pašauks, perspės, pabars, elgesio leipšnį sumazins, gal iš mokyklos išvarys... Bet už ką? Argi jis negali savo širdį mylėti ką nori?

Kai pamoka pasibaigė ir mokiniai skubėjo pro duris, kažkuris iš gale sėdinčių berniukų praeidamas po Petrą pasakė:

— Petrai, laikykis: dabar tu esi Andriekaus konkurentas.

Andriekaus Perkūnas stipriai paveikė Jadvygą, gal ir tėvai dar ją išbarė. Veltui po šio įvykio Petras žiūrėdavo į jos pusę, jos galva nebe pakrydavo ir jos akutės nebenušvisdavo. Andriekus nukirto tą švelnią giją, rišusią dvi širdis; jis pavydo žaibais negailestingai nudaužė kvapų meilės žiedą.

Mokymo metai eina prie galo. Visi susirūpinę, kad išsigeibėtų nuo lvejetukų. Petras turi daug darbo aiškinti klases draugams matematiką, lotynų kalbą ir kitus dalykus. Tų aiškinimų klausosi ir Jadvyga, tik ji dabar stojasi toliau už mergaičių. Jei Petro akys kartais paieško jos, tai niekuomet nebepavyksta pagauti jos žvilgsnio. Ji gėdisi, matyt, ne tik klases draugų, bet ir Petro, kad ji rašė jam pamokos metu laišką, kuris pateko į nereikalingas rankas.

Dar labiau pasislėpė Petro meilė. Ji ne jam lygi. Jis per daug prastas. Apie ją sukinėjasi mokytojai, o jis be cento kišenėje, nuplyšęs. Jis negali ir ilgai dar negalės vesti, ir niekad gal negalės, nes jis neturi pragyvenimo. Kaip jis gali įsidėti į savo širdį Jadvygą, turtingų tėvų dukrą, dvare užaugusią, patogumuose gyvenančią, švelniuose pataluose miegančią, su ponais draugaujančią. O jis yra alksnyne užaugęs ir gyvenimo nematęs.

Žino tai ir Jadvyga. Jų keliai niekuomet negali susitikti. Juk jis dar turi mokytis. Daug dar metų praeis, kol jis ko nors pasieks ir galės pradėti savarankiškai gyventi. Ar ji galės jo taip ilgai laukti? Juk tėvams jau dabar rūpi, kad ji ištėkėtų. O jei jina ir galėtų laukti, tai Petras ar visuomet ją taip mylės? Juk jis susitiks dar daug mergaičių, kita ji jo širdį įsiskverbs. Jis daug mokysis, apie ją visai užmirš. Juk iš tikro yra labai neišmintinga ir jokios prasmės neturi toji meile Petriui, tuo labiau, kad Petras niekieno nepasakė jai, kad jis ją myli. Ji jam davė puikiausių progų, ji atėjo pas jį, draugų pajukos nepaisydama, kai jis vienas sėdėjo po ieva, ji pasiūkė jį kelis kartus, kai nieko nebuvo klaseje.

Jis galėjo jai ką nors pasakyti, bet jis nieko nepasakė, buvo rimtas, šaltas, bejausmis. Gal jis nedrįso. O kodėl? Ar jis ne vyras? Argi mergaitė pirmoji gali sakyti, kad ji myli? Juk aš ir taip daug savo meilės jam parodžiau! Be jokių žodžių jis galėjo lengvai suprasti, kad ji myliu. Tiesa, jis pasakė, kad tie eilėraščiai jai parašyti, bet kaip tai reikla suprasti? Gal čia tik dedikavimas, kaip tai knygoje daroma.

Mokslu metams pasibaigiant, Petriui vis daugiau ėmė rūpėti, ką jis toliau darys. Ši ketvirtoji klasė Pelkinės mokykloje yra paskutinė, o pilna gimnazija turi aštuonias klases. Taigi jis baigė tik pusę gimnazijos. Jam reikia toliau mokytis, bet kaip? Iš kur gauti pinigų pragyventi? Pelkinėje jis užsidirbdavo šiek tiek, padėdamas negabiems mokiniams, bet kaip bus toliau, į kitą miestą išvykus?

Kunigas Mikasius yra vikaru Pelkinėje ir kapeliuon progimnazijoje. Dar žiemos metu jis, kalėdodamas, užvažiavo į Giedros namus prie alksnyno. Petro nebuvo namie; jis buvo dar negrįžęs iš mokyklos.

Mikasius, kalėdodamas apylinkėje, susivėlino, bet būtinai norėjo užvažiuoti į Giedros namus ir pamatyti, kaip Petras gyvena. Vežikai, per dieną išvarę ir sukažę besėdėdami rogoje, norėjo važiuoti namo ir aplenkiti tą menką trobelę prie alksnyno, kaip ir kiekvienais kitais metais, nes nesitikėjo nieko ten gauti, bet kunigas Mikasius

užsispyrė ir todėl užsuko pas Giedrą, nors jau buvo tamsus vakaras. Kalėdininkai įvirto į trobą, kurioje spinksėjo tik mažutė žibalo liepsnelė ir vartėsi į visas puses žmonėms judant. Kunigas ir kiti kalėdininkai vos galėjo įžiūrėti Petro seserį Mortą ir tėvus.

— Ar čia gyvena Petras Giedra, kuris mokosi Pelkinės progimnazijoje? — paklausė kunigas, baigęs šlykstyti švestu vandeniu.

— Taip, čia, — atsakė tėvas. — Mes esame jo tėvai, o čia jo sesuo Morta.

— Gerą sūnų turite. Jis labai gerai mokosi, yra labai gabus. Jis galėtų aukštus mokslus išeiti. Geresnės lemos ar neturite?

— Neturime, kunigėli, iš kur mes turėsime, vos prasimatiname, — gailingai atsakė mama.

Tėvas suranda pinigų ir paduoda kalėdą kunigui bei tarnams.

— Ačiū. O dabar aš noriu duoti Petriui dovaną. — Jis išima kelis banknotus. — Štai, čia bus Petriui. Prašau paduoti jam ir pasakykite, kad nusipirkty gerą, šviesią lempą, kad prie šios nesugadintų akių. O čia štai dovana visai šeimai. — Jis vėl padavė kelis banknotus.

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK
SKAITYTI DIENRASTĮ "NAUJIENOS"

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS,
SPECIALYBŲ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 62nd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet.
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofisio telefonas: 776-2880,
Residencijos telefonas: 446-5546

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
6025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33718
Tel. (813) 321-4204

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidumai — Pilna apdovana
ZEMA KAINA
Prilium Master Charge
ir visa kortele.
R. SERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdovana perkraustymai
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Šeštadieniai ir sekmadieniai
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.
Vedėja — Aldona Deivukas
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZA BRAZDIONYTIS
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Viešos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60628
Telef. 778-8374

Garsusis ažuolas Baublys, kuriame rašytojas D. Poška turėjo seklyčią

Daug buvo jame įdomių istorinių rinkinių

Prieš 180 metų nuviro gar-
susis Raseinių apskrityje senu-
kas ažuolas Baublys. Septyni vy-
rai vos tegalėdavo jį apkabinti.
Kiek metų jis gyveno, sunku pa-
sakyti. Bandant skaityti kamie-
no rėniai, suskaičiuota 700, o vi-
duryje jau gerokai buvo išpuvęs.
Kalkurie spėjo, jog tas ažuolas
išgyveno virš 1000 metų.

Zinomas Lietuvos rašytojas
Dionizas Poška perpiovė tą ažuolą,
iškapojo vidurį ir atsigabe-
no į savo sodą. Tai buvo kaip
ir triobelė, kurioje rašytojas ger-
davo arbatą ir kūrė savo gar-
veiklą "Istorinė Daina žemai-
čių". Vėliau jis sumanė sunė-
sti ir tą triobelę senovės liekanas,
kurių buvo užtektinai prisirin-
kęs.

Tarpe liekanų buvo lietuvių
dievų stovylos. Viena jų net pa-
ties Perkūno, kuris toje žemėje
kadaise viešpatavo. Tame ažuol-
o Baulbio stovyloje buvo paka-
bintas gerokai rūdžių apgrau-
tas šarvas, kuris kadaise priklausė
vienam kryžiuočiu vadui.
Istoriniai padavimai sako, jog
atsibaladoję ir tą apylinkę kry-
žiuočiai pamatė didelį, galingą
ažuolą ir sumanė panaudoti sa-
viems tikslams. Jie nukapojo
viršūnę ir tarp šakų pasistatė

triobą, kurioje apgyvendino apie
30 savo žvalgų. Bet žemaičiai už-

Čiobiškio miestelio praeitis

Seniau garsus, o dabar pusiau apnykęs miestelis

Maždaug viduryje tarp Kau-
no ir Vilniaus yra Čiobiškio mies-
telis. Jis stovi dešinėje Neries
upės pakrantėje. Prieš dabar-
inį karą jame buvo vos 500 gy-
ventojų ir vasarinis kurortas.

Bet Čiobiškis yra vienas se-
niausių miestelių, įkurtas XIII
simtmetyje. Kai tuolaikinės Lie-
tuvos sostinė buvo Kernava, to-
liau į šiaurės rytus, tai Čiobiškio
pilis turėjo ją saugoti iš pietų.
Kai prieš būriai plaukdavo Ne-
ries upę, arba žygiuodavo jos pa-
krantėmis, tai Čiobiškio piliakal-
nyje sukūpiavo didelį laužą, ku-
rio dūmų matydavo Kernavos
gynėjai. Tai buvo savotiškas
"radijo" pranešimas apie pavojų.

Vėliau Čiobiškis tapo preky-
bos centru — įgijo laisvo miesto
teises (Magdenburgo privilegij-
as). Čia gyveno nemažai pirk-
lių, kurie siūdavo prekes Ne-
ries upę arba vieškeliais. Bet
išsiplėtus Jonavai, o paskiau
Žasliams, Čiobiškio reikšmė ėmė
kristi. Nupirkęs tą apylinkę Jo-
nas Pilsudskis, panaikino laisvo
miesto teises, apkrovė dideliais
taisais ir daug pirklių prasišai-
lino iš tenai. J. Pilsudskis pasi-
statė ten gražų palocių, kuris
užsiliko iki šių dienų.

Iš senų padavimų

PAGROBĖ GUATEMALOS
PREZIDENTO SESERĮ

nuolė tuos žvalgus ir priverstė
juos pasiduoti.

Kitas įdomus dalykas Dionizo
Poška rinkinyje, tai spėjamas
žemaičių vado Daumanto kar-
das. Jo piliis, netoli Raseinių,
buvo pastatyta iš storų ažuolų.
Daumantas žuvo kovoje prieš
kryžiuočius, bet jo ginklas buvo
stropiai saugojamas iki pabaigos
devyniolikto šimtmečio.

Toliau Baublyje kabojo ietis
(ilgas durtukas). Juom senovės
lietuviai nudurdavo taurus, lo-
kius, šernus ir pan. Buvo taipgi
nemažai žalvarinių ir sidabrinių
papuošalų, kuriuos devėdavo
Lietuvos didžiūnai ir krivaičiai.
Žodžiu, Dionizas Poška buvo
įkūręs to seno ažuolo Baulbio
patalpos tikrąjį muziejų. Tą
įdomų rinkinį likvidavo rusai.
Vienus dalykus sunaikino, ki-
tus išsivežė į savo kraštą. Bet
garsusis Baublys tebėstovėjo
toje pat vietoje iki pražios da-
bartinio karo.

Gervė

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis 1729 S. Halsted St.
FD. LE. Chicago, IL 60608
(312) 226-1344 24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, Ill. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

He Invented, Now Owns, The American Dream

Walt Disney's Goofy, Burger King, "The American Dream"
creator Joe Kelly and Col. Sanders play the popular new
American Dream game.

ATLANTA, GA—Joe Kelly
must have remembered his
childhood trip to the nation's
capitol where he learned there
was an American dream avail-
able to anyone willing to
accept a challenge.

But to be credited with
inventing, and now literally
owning The American Dream?
That's exactly what happened
to unemployed Joe Kelly of
Atlanta, Alabama.

In the process of achieving
his dream he was able to
acquire rights to the closely
guarded trademarks of 20
major U.S. corporations. He
then acquired the registered
trademark on the phrase The
American Dream.

But to Joe Kelly it has all
been just one great big game.
Game? That's exactly what
The American Dream is —
a new board game about
the American free enterprise
system.

"America is ready for the
'80s, the country is together
now for the first time in years,
the fulfillment of my dream
— all this is taking place at
the same time!" said Kelly,
now an Atlanta resident.

One man from Atlanta
purchased 150 games, wiping
out an entire store's supply.
A savings and loan company
purchased 5,000 games to
use as a promotion to lure
customers.

Milton Bradley, Spring-
field, Mass., world's largest toy
and game company, jumped

at getting the rights to dis-
tribute the game.
Even that was an Ameri-
can dream come true. Toy
game makers rarely back ideas
for new products from indi-
viduals, so it was a million-to-
one shot that Kelly's game
would even be considered by
Milton Bradley.

Why did American Express
Burger King, Coca-Cola, Delta
Airlines, Walt Disney, Exxon
Ford, Goodyear, Hershey's,
Hertz, Holiday Inn, Kellogg's,
Kentucky Fried Chicken,
Levi's, Life Savers, Nations
Football League, Prudential
RCA, Slinky and United
States Steel all cooperate?

In the early days of each
of these giants, there was
Joe Kelly's, Charles Goodyear,
Henry Ford and Milton Bradley
they all struggled to achieve
their dreams. Colonel Harlan
Sanders, at age 66 and on
Social Security, had a dream,
and started a successful food
chain, and was Kelly's main
inspiration. Levi Strauss, W.M.
Kellogg, Walt Disney, the
stories go on and on.

Each game includes a book
with twenty chapters on how
the American dream was
attained by these dream
innovators.

Just as in real life, players
of The American Dream game
can buy a piece of the "Rock"
or Coca-Cola, invent Slinky
or Life Savers, or "take a
flyer" on Burger King or
Kellogg stock!

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS
THAT ARE ALLOWING SAFE
FOLLOWING DISTANCES...

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF
THERE'S A SUDDEN STOP WHILE
YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY...

IF YOU DRIVE AT THE
MINIMUM SPEED YOU'LL BE
IN THE RIGHT LANE...

PUIKI GEGUZINĖ

Rugėjo 5 dieną J. ir K. Ciurinskų sodyboje, San John, Ind., įvyko šuni RL Bendruomenės, East Chicago, Ind., skyriaus geguzinė. Oras, po vasaros karštų dienų, nebuvo atvėsus, bet geguzinę sutraukė nemaža būrį svečių.

Dar prieš dvyliką valandą greitkeliais ir keliais plūdo automobiliai, autobusai ir suko į Ciurinskų sodybą. Pilni keleivių autobusai atbėdė į pasilinksminimą. Teigiama, kad daug asmenų netilpo į autobusus iš Market ir Braito parkų, o taip pat ir Cicero; kai kurie atvažiuojo savo mašinomis. Atvyko iš East Chicago, Crown Point, Munster ir Hammond. Buvo iš Michianos, Union Pier ir kitų vietovių bei apylinkių.

Svečiai užėmė sode pastatytas prie stalų kėdes ir, nenorėdami būti saulėje, traukėsi į pavėsį, paunksnę, po medžių šakomis ir pastato šešėlį.

Rengėjai darbavosi kiek pajėgdami, kad tik svečiai būtų patenkinti. Darbščiams ir apskrūtioms šeimininkėms buvo tikrai piūtis. Nežinia, kada jos kelėsi ir kada pradėjo darbą, bet pradėjus rinktis svečius, buvo jau viskas paruošta ir sutvarkyta. Joms reikėjo gerokai pasitempti, kad aprūpintų tokią minią svečių. Vartuvė darbavosi: E. Kaltūnienė, T. Navikienė, E. Budrienė ir namų šeimininkė, ant kurios pečių buvo sunkiausia našta, J. Ciurinskienė. Kasininkė O. Jasėnienė stengėsi galimai greičiau atsikaityti su išalkusiais svečiais.

Baras gaivino ištroškusius. Jame nuo ryto triūsė ir darbavosi A. Ciplys, J. Navikas ir B. Turkovičius. Karštoji diena reikėjo prakaituoti, kad nesudarytų silutė. Baro kasą tvarkė ir pinigų priiminėję prityrę kasininkas Eug. Smilgys.

Vyt. Kaltūnas tvarkė mašinų judėjimą ir pastatymą. Jis rąkos mostelėjimu nurodė kur pastatyti mašiną. Pagal jo nurodymą mašinos buvo tvarkingai sustatytos.

Sokiams grojo P. Ruokio vadovaujami muzikantai. Su trumponėmis pertaukėmis, jeigu ne šokių sūkuriais, tai liaudies dainelių melodijos skambėjo. Geguzinė slautė ir skendo šokių svajoj.

Loterijos bilietus platino namų ir pareigingos darbuotojos. Tuos laiminguosius bilietus pardavinėjo St. Ciplienė ir V. Kleinienė. Laimėtojus, savo skardžiu balsu per visą sodą, šaukė prie mikrofono K. Ciurinskas, o jam talkininkavo St.

Ciplienė ir A. Kaltūnas.

Pasibaigus loterijai buvo iš varžytynių leista dovanos Sof. Girdžiūnienės rankų darbo juosta.

Gausių svečių tarpe matėsi: kan. V. Zakarauskas, dr. V. Dargis, Danilevičienė, A. Repšiai, Z. Juškevičienė, inž. Dubauskas, Bagdžius, Pranskevičius, Liepai ir daug kitų čia neišvardintų asmenų.

Šįmet gal buvo keletą asmenų mažiau negu pernai, bet pelno atrodo, bus bent kiek daugiau. J. Girdžiūnas

Rusiškas veto Jungtinių Tautų Saugumo taryboje

Garsieji kariškiai ir suktieji politikai. Antruoju Pasauliniu karu atlikę neribotas žmonių žudynes, ji užbaigiant, padarė patį žiauriausią nutarimą — atidavė penkiems (valstybėms) veto teisę, kurių tarpe šiandien yra du vėdavai. (Rusija ir Kinija), be patirtos terorizmo, ne tik pačias Jungtines Tautas, bet ir visą dar laisvą pasaulį.

Teroristas rusas, nužudęs 269 nieku nekaltus žmones, kurių tarpe buvo didesnė pusė moterų ir vaikų, šiandieninė J. T. Saugumo Taryboje, už jo kruvinas rankas nachališkai apkaltino laisvąjį pasaulį.

Kai Saugumo Taryba panorėdavo bausti rusus už jų pasibaisėtinas nekaltų žmonių žudynes, rusas sušuko veto, spaudamas visam (dar laisvam) pasauliui į veidą.

Moderniais laikais vieno asmens veto teisė yra lygu kiaušės įsileidimui į bažnyčią, užmirš-

tant, kad ta kiaušė tuoj lips ir ant altoriaus.

Niekio nepadarysi — durniūs ir bažnyčioj muša.

Juozas Zemaitis

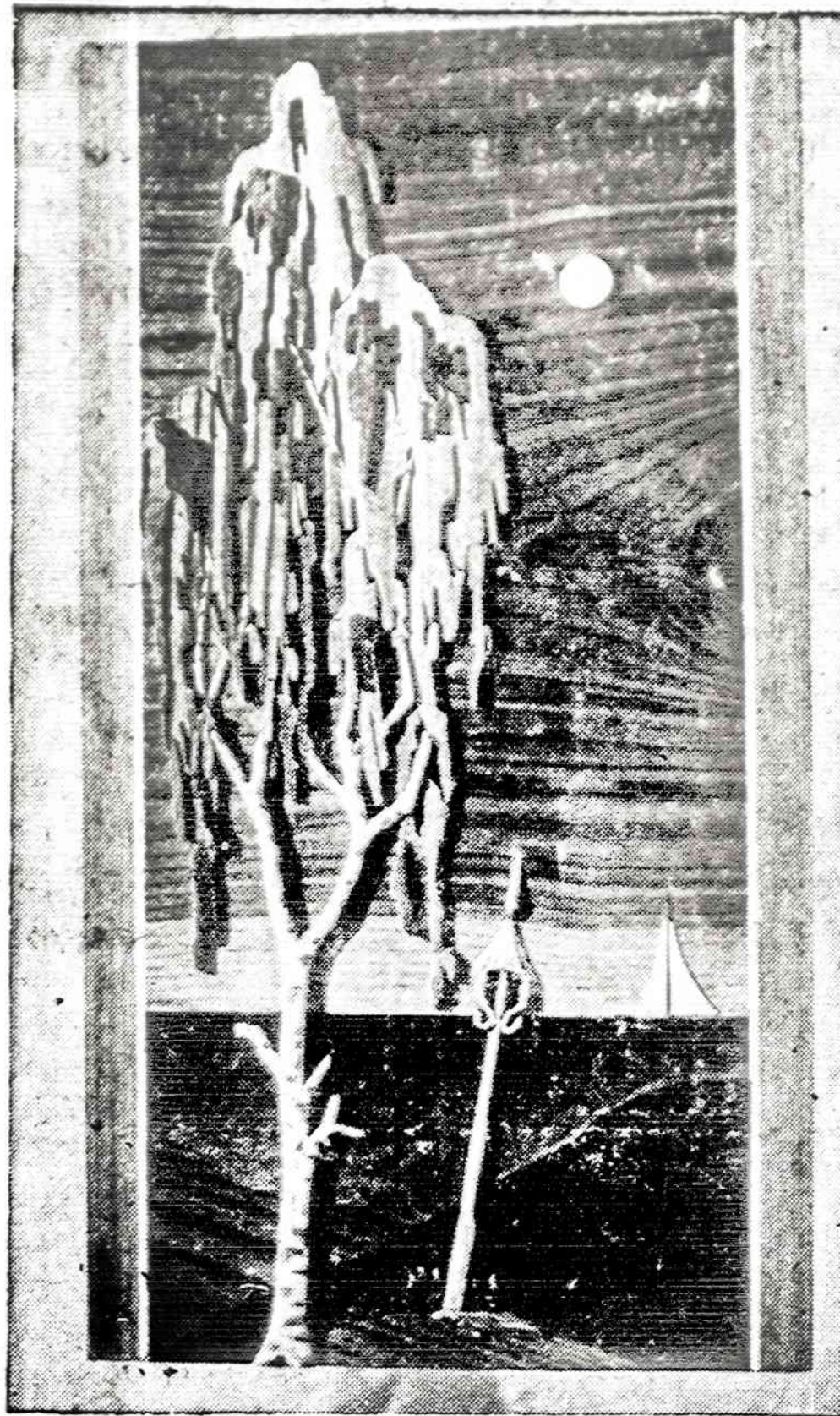
ŠVENTO VARDŲ DRAUGIJOS POATOSTOGINIS SUSIRINKIMAS

Marquette Parko parapijos Šv. Vardo draugijos nariai rugėjo 11 d. Šv. M. Marijos Gimimo par. bažnyčioje dalyvavo pamaldose. Atvyko būrys, nešini valstybine ir organizacijos vėliavomis. Šv. Mišios buvo užprašytos Šv. Vardo draugijos. Jas atnašavo kun. Z. Gelazius, kuris savo pamokslu priminė Šiluvos atleidus. Šv. Mišių auką nešė pirm. W. Kalvaitis ir J. Soner.

Po Mišių, nariai organizuotaiėjo į parapijos salę. Salėje slalai parengti pusryčiams: padengti staltiesėmis, kiekvienas stalas papuoštas rožė, sudėtos bulkelės.

Pirm. W. Kalvaitis pradėjo susirinkimą. Kuniga A. Markų pakvietė sukalbėti maldą. Dalyvavo ir kleb. A. Zakarauskas. Priminė lapkričio 6-7 d. festivalį.

Pirmininkas paminėjo, kad serga trys nariai; kvietė mokėti 1984 m. nario mokestį; klausė opinijos — ar kun. A. Markaus iniciatyva parengtame vežimė-

Beržas Lietuvos pajūryje (Laurinavičiaus drožinys)

lyje per procesiją vežti Motinos madienį) Vycių salėje. Pradžia švenčiausios statulą, ar nešti? 12 val. Veiks baras, virtuvė, laip. Blykys pasisakė už nešimą. Buvo skirtingų nuomonių.

Šv. Vardo dr-jos kasoje yra \$1,857.69. Pinigai laikomi banko einamose sąskaitose.

Pirmininkas susirinkimą baigė maldą, po pranešimų ir vaišinimosi kavute. Pusryčių išlaidas padengs valdyba iš draugijos kasos. Dalyvavo virš 50 asmenų. K. P.

TRUMPAI

— R. Lietuvių B-nės Vidurio Vakarų Apygarda kviečia visus gausiai atsilankyti į geguzinę, kuri įvyks rugėjo 25 d. (sek. PIKITE JAV TAUPYMO BONUS

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoračio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00 Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

JAU ATSPAUDINTA

J. KLAUSEIKIO KNYGA

BRONIO RAILOS

NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.

Kaina — \$3, persiuntimas paštu — \$1.

KNYGĄ IŠLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ

LITERATūros DRAUGIJA.

Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą,

arba rašant tokiu adresu:

Mr. K. Janutą,

2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

REAL ESTATE

Home, Land — Pardevimui REAL ESTATE FOR SALE Home, Land — Pardevimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAI DEL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

• NOTARIATAS • VERTIMAS

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

5529 So. Kedzie Ave. — 778-2235

KAM MOKĖTI NUOMĄ?

GERIAU SKOLA.

Pajamų bungalow — 1½ aukšto mūrinis, 3 butai: 1 su 2 mieg. Garažas, Marquette Parko centre. Nebrangus.

2 aukštų mūrinis. Pirmame aukšte 6 kambariai, 3 mieg. Antrasis aukštas padalintas į du butus. Butų siuvėjų dirbtuvė rūsyje. Geros pajamos. Lithuanian Plaza Court (69th St.) ir Washtenaw.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX

2951 W. 63rd St.

Tel.: 436-7878

NUMOS

RENTING IN GENERAL

ISNUOMOJAMAS 3 kamb. butas

1-ame aukšte, suaugusiui. Šil-

domas. Krosnis ir šaldytuvas. Galima dabar užimti. 63-čios ir

Pulaski akpylinkėje.

Skambinti 767-3176

KAIP SUDAROM

TESTAMENTAI

Tuo reikala jums gali daug

padėti teisininko PRANO ŠULO

paruošta, — teisėjo ALPHONSE

WELLS peržiūrėta. "Sūdumos"

išleista knyga su legalistikomis

formomis.

Knyga su formomis gauna

ma Naujienų administracijoje.

"LIUCIJA"

Ave. Chicago, IL 60629.

Miko šileikio apsakymų knyga

"Liucija" jau atspausdinta.

Autorius pavaizduoja lietuvių

gyvenimą nuo XX šimtmečio

pradžios iki II Pasaulinio karo.

22 ilgesni ir trumpesni apsa-

kymai, 184 psl. Kaina \$5.

Gaunama "Naujienose" ir pas

autorius: 6729 So. Campbell

• Watermelonas susideda iš

92% vandens.

• Ice Cream JAV buvo pra-

dėtas gaminti 1851 metais.

Crush

all smokes

dead out.

ELEKTROS ĮRENGIMAI

PATAISYMAI

Turdu Chicago miesto laukiam.

Dirbu ir užmiesčiuose, greit,

garantuoti ir sąžiningai.

KLAUDIJUS PUMPUTIS

4514 S. Talman Ave.

Tel. 927-3559

D E M E S I O

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI

Tiktai \$120 pusmečiui automobilio

Liability apdraudimas pensin-

kams. Kreiptis:

A. LAURAITIS

6645 So. ASHLAND AVE.

Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūš

šių stogus. Už darbą garan-

tuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talmon Avenue

Chicago, IL 60629

434-9655 ar 737-1717

A. T V E R A S

Kalkrodžiai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisymas

2646 West 69th Street

Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5988

M. Š I M K U S

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių

iškvietimai, pilidomi pilietybės pra-

šymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance

Good service/Good price

F. Zapolski, Agent

3208½ W. 95th St.

Evergreen Park, Ill.

60642 - 424-8654

State Farm Mutual Casualty Company

Home Office: Bloomington, Ill.

INSURANCE

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: Kasdien: nuo

9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Seštadi: nuo 9 val. r. iki 12 val. d.

ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS

ir V. BRIZGYS

Darbo valandos:

Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.

Seštadieniais pagal susitarimą.

6606 S. Kedzie Ave.

Chicago, Ill. 60629

Tel.: 778-8000

PIKITE JAV TAUPYMO BONUS

— Naujienos, Chicago, 8, Ill. Wednesday, September 14, 1983

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius,

paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią

Chicago lietuvių istoriją

(1869 — 1959 metai).

664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.

Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujais pasirodžiusi

DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS

NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia

Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)

Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.

Chicago, IL 60608